

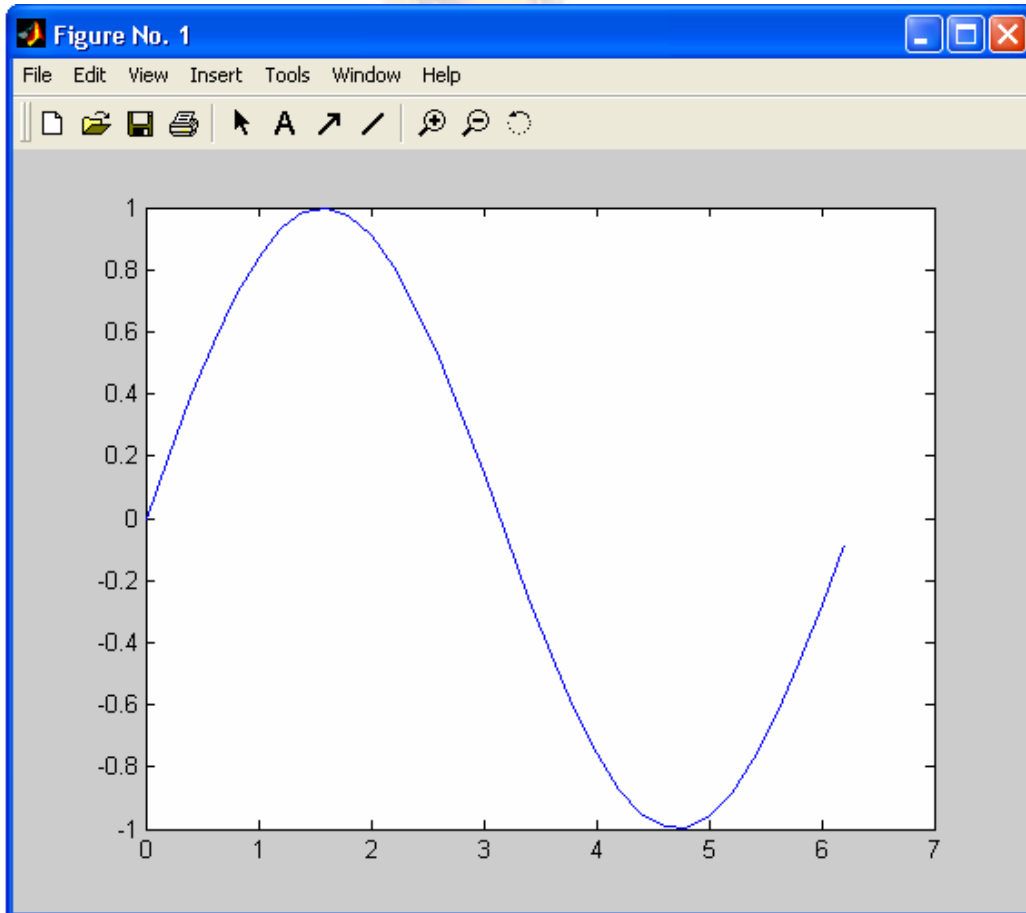
دسته ديگر توابع MATLAB توابع مربوط به رسم نمودار مي باشند. نمودارها قادر به انتقال اطلاعاتي هستند كه شايد خيلي از جداول و ليست ها قادر به انتقال آن نباشند. به همين دليل اين بخش را به معرفي توابع مربوط به رسم نمودار اختصاص داديم. البته به خاطر گستردگي اين توابع تنها توابع نمودارهاي 2 بعدي را معرفي مي كنيم. شناخت اين توابع كار با ديگر توابع نموداري را راحت مي كند.

تابع plot :

متداول ترين تابع رسم نمودارهاي 2 بعدي اين تابع مي باشد. اين تابع مجموعه اي از آرايه هاي داده ها را بر روي محورهاي مختصات رسم کرده و نقاط تعيين شده را با خطوط مستقيم به هم متصل مي كند.

```
>> x = 0:0.2:2*pi;  
>> y = sin(x);  
>> plot(x,y)
```

در مثال بالا x محور افقي و y محور عمودي را مي سازند. (در تابع آرگومان اول محور افقي و آرگومان دوم محور عمودي را مشخص مي كند). تابع plot پنجره گرافيكي figure را باز مي كند، سپس اندازه محورهاي مختصات را مطابق داده ها تنظيم مي كند. بعد از رسم نقاط آنها را با خطوط راست به يكديگر متصل مي كند. در زير نتيجه دستورات بالا و پنجره figure را مشاهده مي كنيد.

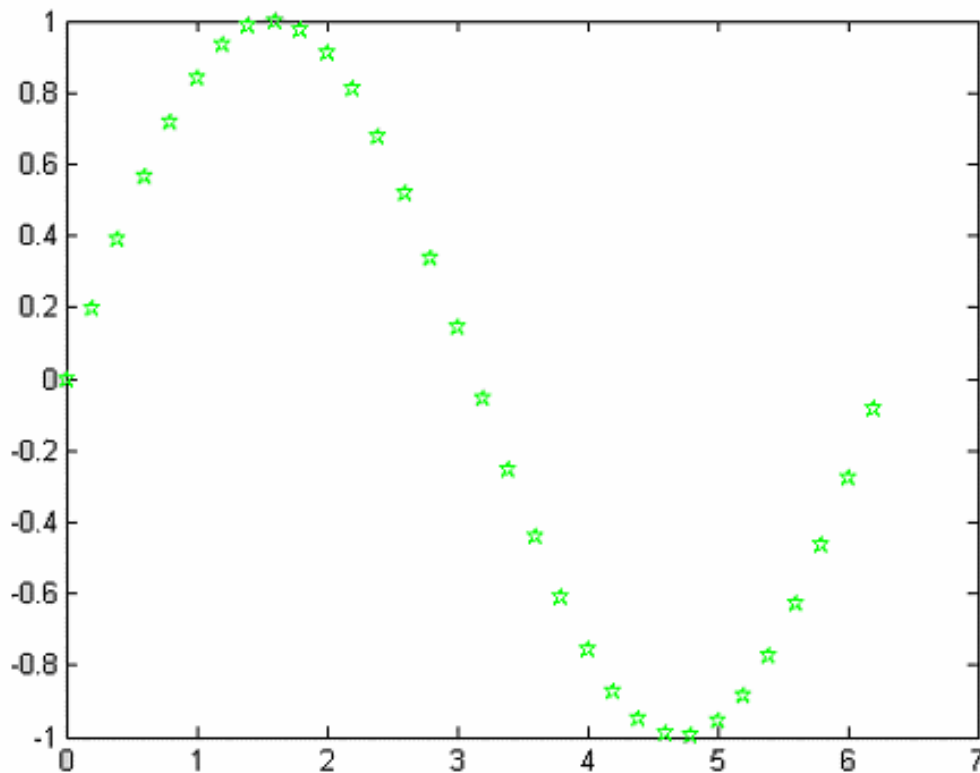

تابع plot را مي توان به همراه آرگومان سومي نيز به كار برد. اين آرگومان كه پس از x و y مي آيد يك رشته كركتري است كه مشخص كننده نوع خطوط و رنگ آنها مي باشد. اين رشته شامل يك يا چند كركتر از جدول زير است.

b	blue	.	point	-	solid
g	green	o	circle	:	dotted
r	red	x	x-mark	-.	dashdot
c	cyan	+	plus	--	dashed
m	magenta	*	star		
y	yellow	s	square		
k	black	d	diamond		
		v	triangle (down)		
		^	triangle (up)		
		<	triangle (left)		
		>	triangle (right)		
		h	hexagram		
		p	pentagram		

به مثال زیر توجه کنید:

```
>> plot(x,y,'pg')
```


جدول فوق به سه ستون تقسیم می شود. ستون اول (از چپ) رنگ، دوم نقاط و سومین ستون نوع خط را مشخص می کند. تا هنگامی که نوع خط را مشخص نکنید نقاط به هم متصل نمی شوند. در استفاده از کرکتهای این جدول از هر ردیف تنها یک کرکتر را انتخاب کنید در غیر این صورت پیغام خطایی نمایش داده می شود. به این صورت رشته مورد نظر حداکثر دارای 3 کرکتر است.

```
>> plot(x,y,'-o')
```

??? Error using ==> plot
Error in color/linetype argument.

این کرکترها و ترکیب آنها با یکدیگر را امتحان کنید تا با آنها بیشتر آشنا شوید.

در صورتی که ترتیب آرگومان ها را تغییر دهید نمودار هم 90 درجه دوران پیدا می کند. یعنی نمودار y بر حسب x به نمودار x بر حسب y تبدیل می شود.

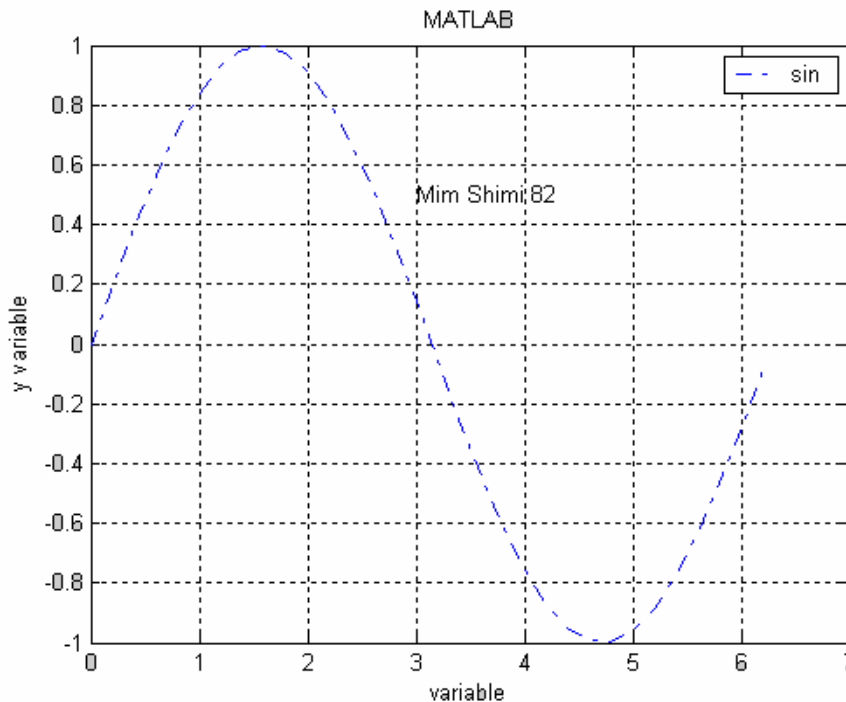
برچسب ها، تنظیمات و ... :

دستورات xlabel و ylabel برچسب محورها را مشخص می کنند. دستور title عنوان را بالای نمودار قرار می دهد.

راهنمای نمودار نیز در صورت رسم چند نمودار روی یک پنجره می تواند مفید باشد. دستور legend این کار را انجام می دهد. این دستور در قسمت بعد بیشتر شرح داده می شود. دستور grid on خطوط شبکه ای را روی نمودار فعال می کند و grid off آنها را حذف می کند. اگر بخواهیم متنی را روی نمودار قرار دهیم از تابع text استفاده می کنیم. پنجره clf را پاک می کند. clc نیز پنجره command window را پاک می کند.

حال در مثال زیر روش استفاده از این دستورات را مشاهده می کنید.

```
>> clf
>> plot(x,y,'-o')
>> xlabel(' variable ')
>> ylabel(' y variable ')
>> title(' MATLAB ')
>> legend(' sin ')
>> grid
>> text(3,.5,' Mim Shimi 82')
```


دستور grid در صورتی که به تنهایی به کار رود، در صورتی که شبکه‌ها روشن باشد آن را خاموش و در صورت خاموش بودن آن را روشن می‌کند.

در دستور text آرگومان اول و دوم مختصات ابتدا متن و آرگومان سوم متن مورد نظر است. در صورتی که مختصات متن را ندانیم می‌توانیم از دستور gtext استفاده کنیم. با اجرا این دستور خطوط متقاطع روی صفحه نمایش داده می‌شود و مکان مورد نظر با کلیک ماوس تعیین می‌شود. حالت کلی این دستور به این شکل است که TEXT متن مورد نظر است:

gtext ('TEXT')

همان طور که مشاهده فرمودید تقریباً در تمام دستورات فوق از رشته‌های کرکتری استفاده می‌شود. MATLAB علاوه بر رشته‌های معمولی امکاناتی دارد تا بتوان متن‌هایی شامل کرکترهای ویژه (مثل ∞ و \neq) و در چند خط، همچنین عبارات توان دار و اندیس دار را به نمودارها اضافه کرد.

اضافه کردن کرکترهای ویژه به راحتی انجام می‌گیرد. با قرار دادن یکی از موارد زیر در رشته می‌توان آن را به متن اضافه کرد.

Character Sequence	Symbol	Character Sequence	Symbol	Character Sequence	Symbol
\alpha	α	\upsilon	υ	\sim	\sim
\beta	β	\phi	ϕ	\leq	\leq
\gamma	γ	\chi	χ	\infty	∞
\delta	δ	\psi	ψ	\clubsuit	\clubsuit
\epsilon	ϵ	\omega	ω	\diamondsuit	\diamondsuit
\zeta	ζ	\Gamma	Γ	\heartsuit	\heartsuit
\eta	η	\Delta	Δ	\spadesuit	\spadesuit
\theta	θ	\Theta	Θ	\leftrightarrow	\leftrightarrow
\vartheta	ϑ	\Lambda	Λ	\leftarrow	\leftarrow
\iota	ι	\Xi	Ξ	\uparrow	\uparrow
\kappa	κ	\Pi	Π	\rightarrow	\rightarrow
\lambda	λ	\Sigma	Σ	\downarrow	\downarrow
\mu	μ	\Upsilon	Υ	\circ	\circ
\nu	ν	\Phi	Φ	\pm	\pm
\xi	ξ	\Psi	Ψ	\geq	\geq
\pi	π	\Omega	Ω	\propto	\propto
\rho	ρ	\forall	\forall	\partial	∂
\sigma	σ	\exists	\exists	\bullet	\bullet
\varsigma	ς	\ni	\ni	\div	\div

\tau	τ	\cong	\equiv	\neq	\neq
\equiv	\equiv	\approx	\approx	\aleph	\aleph
\Im	\Im	\Re	\Re	\wp	\wp
\otimes	\otimes	\oplus	\oplus	\oslash	\oslash
\cap	\cap	\cup	\cup	\supseteq	\supseteq
\supset	\supset	\subseteq	\subseteq	\subset	\subset
\int	\int	\in	\in	\o	\circ
\rfloor	\rfloor	\lceil	\lceil	\nabla	∇
\lfloor	\lfloor	\cdot	\cdot	\dots	\dots
\perp	\perp	\neg	\neg	\prime	\prime
\wedge	\wedge	\times	\times	\emptyset	\emptyset
\rceil	\rceil	\surd	\surd	\mid	\mid
\vee	\vee	\varpi	ϖ	\copyright	\copyright
\langle	\langle	\rangle	\rangle		

برای ایجاد متن‌های چندخطی می‌توانید از آرایه‌های رشته‌ای به صورت زیر استفاده کنید.

`text ({'LINE1' , 'LINE2' })`

برای قرار دادن توان بر روی یک عبارت از علامت توان بعد از عبارت استفاده می‌شود. در صورتی که عبارتی که در توان قرار می‌گیرد بیش از یک کرکتر باشد آن را بین دو { } قرار می‌دهیم. و برای ایجاد اندیس از کرکتر '_' استفاده می‌کنیم.

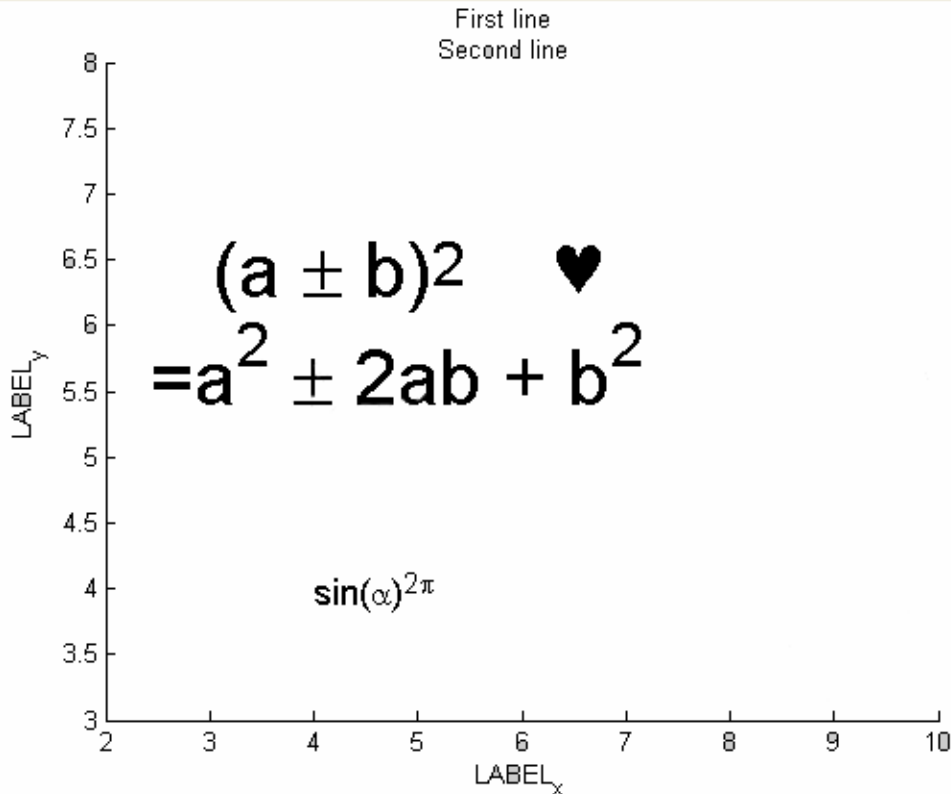
حتی با استفاده از دستور `\fontsize` می‌توان اندازه متن را نیز مشخص کرد.

همچنین ممکن است تنها نمایش قسمتی از نمودار برای ما مهم باشد. دستور `axis` با مشخص کردن حدود محورها این کار را انجام می‌دهد. همان‌طور که در زیر می‌بینید آرگومان ورودی دستور شامل یک بردار که مشخص‌کننده حدود محورها است می‌باشد.

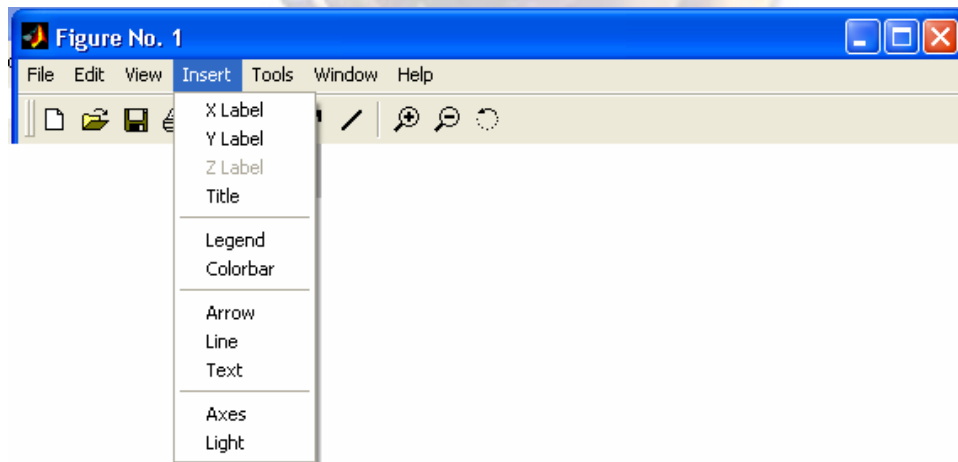
`axis ([XMIN XMAX YMIN YMAX])`

در مثال زیر با روش استفاده از دستورات اخیر آشنا می‌شوید.

```
>> axis ([2 10 3 8])
>> xlabel ('LABEL_x')
>> ylabel ('LABEL_y')
>> title ('First line','Second line')
>> text (6,6.5,'\fontsize{34} \heartsuit')
>> gtext ('\fontsize{30} (a \pm b)^2, '=a^2 \pm 2ab + b^2')
>> text (4,4,'\fontsize{14}sin(\alpha)^{2\pi}')
```


بسیاری از دستوراتی که در بالا توضیح داده شد بدون تاییپ در پنجره command و از طریق منوی insert پنجره figure قابل دسترسی هستند. اگر احتیاجی به یاد گرفتن دستورات بالا نمی بینید می توانید به این طریق عمل کنید.

تا به حال نمودارهایی را رسم کردیم که محورهای مختصات آنها به صورت خطی تقسیم بندی شده بود؛ ولی در برخی از مواقع لازم است که یک یا هر دو محور را با تقسیمات لگاریتمی نمایش دهیم. برای این کار نیز دستوراتی وجود دارد.

از تابع semilogx برای نموداری که محور x آن برحسب مقدار لگاریتمی تقسیم بندی شده و از تابع semilogy برای نموداری با محور y لگاریتمی استفاده کنید. همچنین تابع loglog نموداری رسم می کند که هر دو محور آن لگاریتمی است. آرگومان های ورودی این توابع مانند تابع plot میباشد.

نمودارهای متعدد:

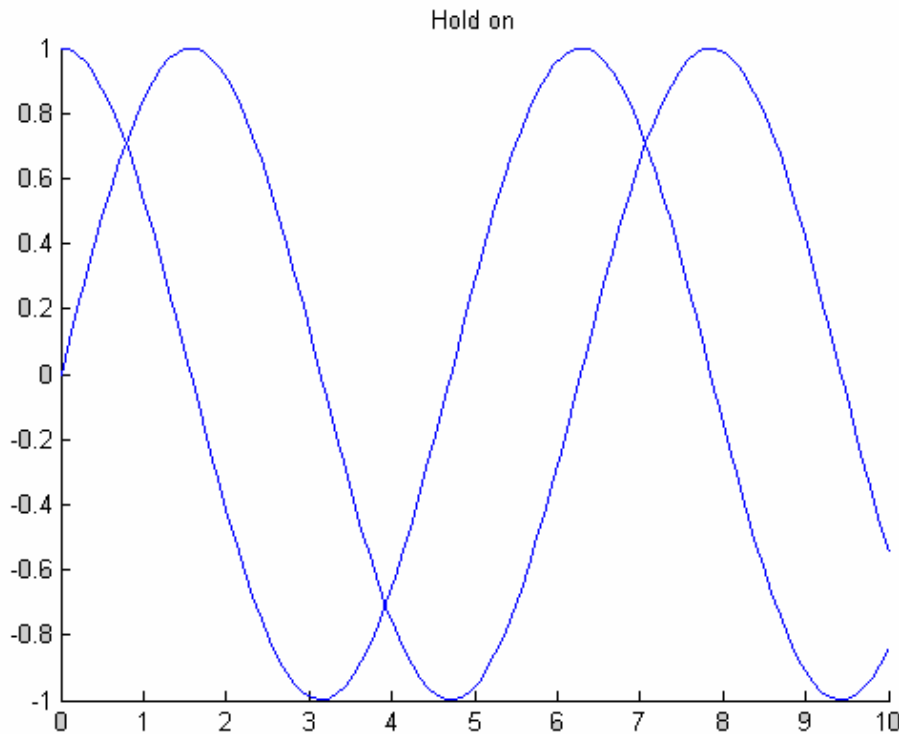
تا اینجا دستورات متنوعی برای رسم نمودار آموختیم. ولی امکان دارد که بخواهیم چند نمودار را همزمان بخواهیم و این خواسته با توجه با این که پنجره figure با رسم نمودار جدید پاک می شود و نمودار جدید جایگزین قبلی می شود به روش معمولی امکان پذیر نیست.

در زیر چند روش را برای این کار بیان می کنیم.

« روش اول:

در این روش از دستور hold استفاده می شود. این دستور محتویات پنجره figure را نگه داشته و نمودار جدید را روی نمودار قبلی رسم می کند. در این روش با توجه به این که نمودارها به یک رنگ رسم می شوند بهتر است رنگ و نوع خط نمودار توسط کاربر مشخص شود.

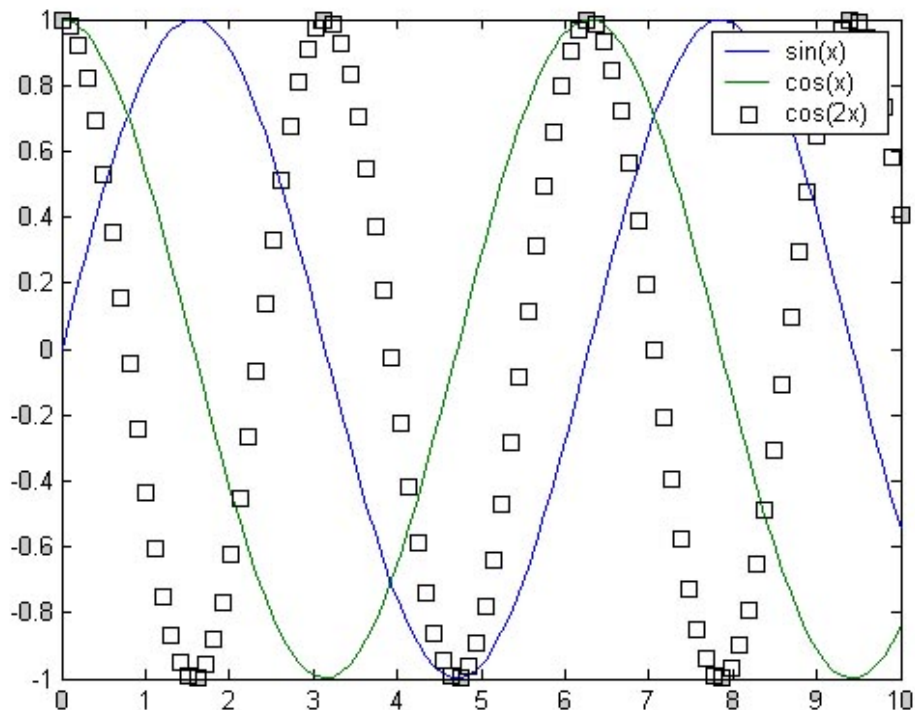
```
>> x=linspace(0,10);  
>> y=sin(x);z=tan(x);s=cos(x);t=x.^2;  
>> hold on  
>> plot(x,y)  
>> plot(x,s)  
>> title('Hold on')  
>> hold off
```


« روش دوم:

در این روش از تابع plot استفاده می شود. در این تابع می توان بعد از جفت آرگومان اول، جفت آرگومان مربوط به نمودار بعدی را به عنوان آرگومان های بعدی وارد کرد. به این ترتیب این تابع می تواند بیشمار آرگومان ورودی داشته باشد. MATLAB این نمودارها را با رنگ های مختلف رسم می کند. در صورتی که بخواهیم نوع خط و ... را مشخص کنیم باید بعد از هر جفت آرگومان این کار را انجام دهید.

```
>> plot(x,y,x,s,x,cos(2*x),'sk')  
>> legend('sin(x)', 'cos(x)', 'cos(2x)')
```


« روش سوم:

در این روش دو نمودار با محور X مشترک و محور Y مختص به خود که تقسیم بندی متفاوتی دارند رسم می شود. این کار توسط تابع plotyy انجام می گیرد. این تابع حداکثر دو نمودار را رسم می کند، به این ترتیب دارای دو جفت آرگومان ورودی است. حالت کلی آن را در زیر می بینید:

```
plotyy(x1,y1,x2,y2,' fun1' , ' fun2')
```

دو آرگومان آخر مشخص کننده نوع محورهای مختصات برای نمودار اول و دوم می باشد؛ و می تواند یکی از موارد زیر باشد.

semilogx, semilogy, plot, loglog, stem

در این تابع نمی توان به سادگی تابع plot نوع خطوط و ... را مشخص کرد. برای این کار باید از اشاره گرها یا روش های دیگر استفاده کرد. به دلیل گستردگی این بحث تنها به یک مثال قناعت می کنیم.

« روش چهارم:

در این روش از پنجره های متعدد استفاده می شود. به این طریق که قبل از هر تابع رسم نمودار از دستور figure(n) استفاده می کنیم که n مشخص کننده شماره پنجره است که برای فراخوانی پنجره از آن استفاده می شود. این دستور پنجره figure جدیدی را باز کرده و نمودار را در این پنجره رسم می کند. دستورات زیر را تایپ کنید و نتیجه آن را مشاهده کنید.

```
>> figure(1)
>> x=linspace(0,10);
>> y=sin(x);s=cos(x);
>> plot(x,y)
>> figure(2)
>> plot(x,s)
```

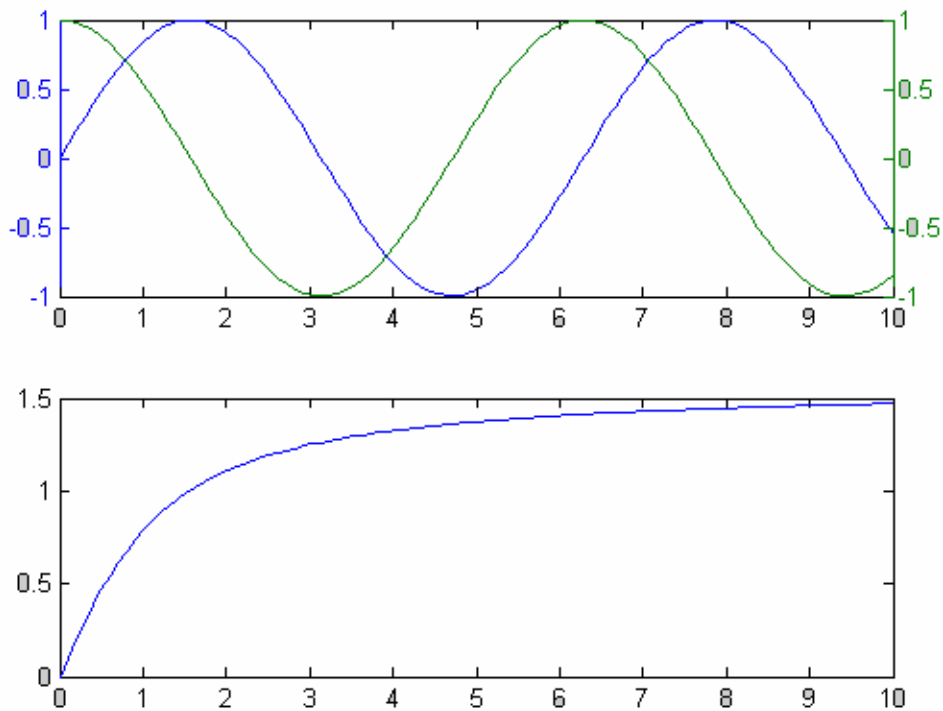

« روش پنجم:

در این روش پنجره را به چند قسمت تقسیم کرده و هر نمودار را در یکی از این قسمت ها رسم می کنیم. این تقسیم توسط دستور subplot انجام می شود. حالت کلی این دستور به صورت زیر است:

subplot (m,n,p) or subplot(mnp)

این دستور پنجره figure را به یک ماتریس $m \times n$ تقسیم می کند و p امین خانه آن را انتخاب می کند. شماره هر خانه به صورت ردیفی تعیین می شود.

```
>> subplot (2,1,1)
>> ploty (x,y,x,s)
>> subplot (2,1,2)
>> plot (x,atan(x))
```


« روش ششم:

در این روش نمودار جدید با محورهای جدید و مقیاس متفاوت روی نمودار قبلی قرار می گیرد. تابع مورد استفاده در روش تابع axes می باشد. حالت کلی آن به صورت زیر است:

axes (' position' , [left, bottom, width, height])

این دستور دارای دو آرگومان ورودی است؛ آرگومان اول یک رشته کارکتری به صورت بالا و آرگومان بعدی یک بردار است. دو عنصر اول بردار مشخص کننده مکان نمودار جدید و دو عنصر بعدی مشخص کننده اندازه آن است. این دستور مختصات (0,0) را برای گوشه پایین سمت چپ و (1,1) را برای گوشه بالا سمت راست در نظر می گیرد.

مثال زیر نمونه ای از یک M-file است که تقریباً در بر گیرنده تمام دستوراتی است که در این بخش توضیح داده شد. به تنظیماتی که می توان روی نمودارها اعمال کرد دقت کنید و سعی کنید دستور مربوط به هر یک را پیدا کنید.

```
x=1:1:10;
y=-10*sinh(x);
z=-cos(x/2);
[AX,H1,H2]=plotyy(x,y,x,z,'loglog','semilogx')
set(get(AX(1),'Ylabel'),'String','\theta_1 Log plot');
set(get(AX(2),'Ylabel'),'String','\theta_2 Linear plot');
set(get(AX(2),'Xlabel'),'String','logarithmic plot');
set(H1,'LineWidth',4);
set(H2,'LineStyle','--','LineWidth',2);

axes('Position',[.34 .2 .35 .35]);
x1=linspace(1,10,24);
y1=sin(x1);
f=plot(x1,y1,'p');
axis([1 10 -1.5 1.5]);
set(f,'MarkerSize',12,'LineWidth',2);
ylabel('\lambda^0');
title('graphic example');
set(gca,'XTick',[1 2 4 5 8 10],'YTick',[-1.5 -.75 0 .5 1.5]);
grid on;
```

